EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 1287/2013

2013 m. gruodžio 11 d.

kuriuo sukuriama 2014–2020 m. įmonių konkurencingumo ir mažųjų bei vidutinių įmonių programa (COSME) ir panaikinamas Sprendimas Nr. 1639/2006/EB

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 173 ir 195 straipsnius,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę [1],

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę [2],

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

(1) 2010 m. kovo mėn. Komisija priėmė komunikatą „2020 m. Europa. Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija“ (toliau – strategija „Europa 2020“). 2010 m. birželio mėn. komunikatą patvirtino Europos Vadovų Taryba. Strategija „Europa 2020“ yra atsakas į ekonomikos krizę, ja siekiama parengti Sąjungą kitam dešimtmečiui. Joje nustatyti penki plataus užmojo tikslai klimato ir energijos, užimtumo, inovacijų, švietimo ir socialinės įtraukties srityse, kurie turi būti įgyvendinti ne vėliau kaip 2020 m., ir pagrindiniai ekonomikos augimo skatinimo veiksniai, kad Sąjunga taptų dinamiškesnė ir konkurencingesnė. Joje taip pat akcentuojama, kad svarbu padidinti Europos ekonomikos augimą ir tuo pačiu užtikrinti aukštą užimtumo lygį, mažo anglies dioksido kiekio, efektyviai išteklius ir energiją naudojančių technologijų ekonomiką ir socialinę sanglaudą. Mažosios ir vidutinės įmonės (toliau – MVĮ) turėtų vaidinti svarbų vaidmenį siekiant strategijos „Europa 2020“ tikslų. Jų vaidmenį parodo tai, kad MVĮ minimos šešiose iš septynių strategijos „Europa 2020“ pavyzdinių iniciatyvų;

(2) kad įmonėms, visų pirma MVĮ, tektų vienas iš svarbiausių vaidmenų užtikrinant Sąjungos ekonomikos augimą (o tai yra pagrindinis prioritetas), 2010 m. spalio mėn. Komisija priėmė komunikatą „Integruota globalizacijos eros pramonės politika. Didžiausias dėmesys – konkurencingumui ir tvarumui“, kurį 2010 m. gruodžio mėn. patvirtino Taryba. Tai yra strategijos „Europa 2020“ pavyzdinė iniciatyva. Komunikate išdėstyta strategija, kuria siekiama skatinti ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą išlaikant ir remiant tvirtą, diversifikuotą ir konkurencingą Europos pramonės pagrindą, visų pirma gerinant pagrindines įmonių sąlygas ir stiprinant kelis vidaus rinkos aspektus, įskaitant su verslu susijusias paslaugas;

(3) 2008 m. birželio mėn. Komisija priėmė komunikatą „Visų pirma galvokime apie mažuosius. Europos iniciatyva „Small Business Act“, kurį 2008 m. gruodžio mėn. palankiai įvertino Taryba. Smulkiojo verslo akte (toliau – SVA) nustatyta visapusiška MVĮ politikos sistema, skatinamas verslumas ir įtvirtinamas principas „visų pirma galvokime apie mažuosius“, taikomas nustatant teisinį reguliavimą bei formuojant politiką, siekiant didesnio MVĮ konkurencingumo. SVA nustatyta dešimt principų ir politiniai bei teisėkūros veiksmai, kuriais siekiama skatinti MVĮ augimo ir darbo vietų kūrimo galimybes. Įgyvendinant SVA padedama siekti strategijos „Europa 2020“ tikslų. Kai kurie su MVĮ susiję veiksmai jau nustatyti pavyzdinėse iniciatyvose;

(4) per tą laiką buvo atlikta SVA peržiūra, kurios rezultatai paskelbti 2011 m. vasario mėn.; remdamasi šia peržiūra Taryba 2011 m. gegužės 30 ir 31 d. priėmė išvadas. Toje peržiūroje apžvelgiamas SVA įgyvendinimas ir vertinami MVĮ, veikiančių dabartinėmis ekonomikos sąlygomis, kuriomis joms vis sunkiau gauti finansavimą ir patekti į rinkas, poreikiai. Peržiūroje bendrai aptariama per pirmuosius dvejus SVA įgyvendinimo metus padaryta pažanga, nustatomi nauji veiksmai, kuriais siekiama spręsti dėl ekonomikos krizės kilusius sunkumus, apie kuriuos pranešė suinteresuotieji subjektai, ir siūlomi būdai, kaip geriau suprasti ir įgyvendinti SVA, nustatant aiškų suinteresuotųjų subjektų vaidmenį ir pagrindinį vaidmenį skiriant verslo organizacijoms. Konkretūs Įmonių ir MVĮ konkurencingumo programos tikslai turėtų atspindėti toje peržiūroje nustatytus prioritetus. Svarbu užtikrinti, kad tokios programos įgyvendinimas būtų derinamas su SVA įgyvendinimu.

Visų pirma veiksmais pagal konkrečius tikslus turėtų būti prisidėta prie pirmiau minėtų dešimties principų laikymosi ir naujų veiksmų, nustatytų atliekant SVA peržiūrą, įgyvendinimo;

[1] OL C 181, 2012 6 21, p. 125.
[2] OL C 391, 2012 12 18, p. 37.

(5) Tarybos reglamentu (ES, Euratomas) Nr. 1311/2013 [1] nustatoma 2014–2020 m. daugiametė finansinė programa. Toje daugiametėje finansinėje programoje paaiškinta, kaip bus siekiama politikos tikslų, susijusių su ekonomikos augimo skatinimu ir darbo vietų kūrimu Europoje, mažo anglies dioksido kiekio ir labiau aplinką tausojančių technologijų ekonomikos kūrimu ir svarbiu pasaulyje Sąjungos vaidmeniu;

(6) siekiant padėti didinti Sąjungos įmonių, visų pirma MVĮ, konkurencingumą ir tvarumą, remti veikiančias MVĮ, skatinti verslumo kultūrą ir MVĮ augimą, žinių visuomenės pažangą ir subalansuotu ekonomikos augimu grindžiamą vystymąsi, reikėtų sukurti įmonių ir MVĮ konkurencingumo programą (toliau – COSME programa);

(7) įgyvendinant COSME programą pirmaeilis prioritetas turėtų būti teikiamas paprastinimo darbotvarkei pagal 2012 m. vasario 8 d. Komisijos komunikatą „2014–2020 m. daugiametės finansinės programos (DFP) paprastinimo darbotvarkė“.Sąjungos ir valstybių narių lėšų panaudojimą įmonių ir MVĮ konkurencingumui skatinti reikėtų geriau koordinuoti, kad būtų užtikrintas papildomumas, didesnis efektyvumas ir matomumas, taip pat didesnė biudžeto išlaidų sąveika;

(8) Komisija įsipareigojo į Sąjungos išlaidų programas įtraukti klimato politiką ir su klimatu susijusiems tikslams skirti bent 20 proc. Sąjungos biudžeto lėšų. Svarbu užtikrinti, kad rengiant, planuojant ir įgyvendinant COSME programą būtų skatinamas klimato kaitos poveikio švelninimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos, taip pat rizikos prevencija. Šiame reglamente nustatytomis priemonėmis turėtų būti padedama skatinti perėjimą prie mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių technologijų ekonomikos ir visuomenės, atsparių klimato kaitai;

(9) Iš Tarybos sprendimo 2001/822/EB [2] darytina išvada, kad užjūrio šalių ir teritorijų subjektai bei institucijos turi teisę dalyvauti COSME programoje;

(10) Sąjungos konkurencingumo politika siekiama nustatyti institucines ir politines priemones, kuriomis būtų sukurtos tvaraus įmonių, visų pirma MVĮ, augimo sąlygos. Konkurencingumo ir tvarumo užtikrinimas yra susijęs su galimybe pasiekti ir išlaikyti ekonominį įmonių konkurencingumą ir augimą laikantis tvaraus vystymosi tikslų. Didesnis našumas, įskaitant išteklių ir energijos našumą, yra pagrindinis tvaraus pajamų augimo šaltinis. Konkurencingumas taip pat priklauso nuo bendrovių gebėjimo visapusiškai išnaudoti galimybes, pavyzdžiui, vidaus rinkos teikiamas galimybes. Tai ypač svarbu MVĮ, kurios sudaro 99 proc. Sąjungos įmonių, kurioms tenka dvi iš trijų esamų darbo vietų privačiame sektoriuje ir kurios sukuria 80 proc. naujų darbo vietų ir daugiau kaip pusę bendros Sąjungos įmonių sukuriamos pridėtinės vertės. MVĮ yra labai svarbus ekonomikos augimo, užimtumo ir socialinės integracijos skatinimo veiksnys;

(11) 2012 m. balandžio 18 d. Komisijos komunikate „Ekonomikos atsigavimas kuriant darbo vietas“ vertinama, kad politika, kuria skatinamas perėjimas prie ekologiškos ekonomikos, pavyzdžiui, efektyvus išteklių naudojimas, energijos vartojimo efektyvumas, ir klimato kaitos politika galėtų padėti ne vėliau kaip 2020 m. sukurti daugiau kaip 5 mln. darbo vietų, visų pirma MVĮ sektoriuje. Turint tai mintyje, konkrečius veiksmus pagal COSME programą galėtų sudaryti tvarių produktų, paslaugų, technologijų ir procesų kūrimo, taip pat veiksmingo išteklių ir energijos vartojimo ir įmonių socialinės atsakomybės skatinimas;

(12) dėl rinkos, politinių ir institucinių trūkumų, mažinančių Sąjungos įmonių, visų pirma MVĮ, konkurencingumą, pastaruosius kelerius metus konkurencingumui buvo skiriama daug dėmesio formuojant Sąjungos politiką;

(13) todėl COSME programa turėtų būti siekiama spręsti rinkos nepakankamumo problemą, dėl kurios mažėja Sąjungos ekonomikos konkurencingumas pasaulyje ir įmonių, visų pirma MVĮ, pajėgumas konkuruoti su kitų pasaulio šalių įmonėmis;

(14) COSME programa visų pirma turėtų būti skirta MVĮ, kaip apibrėžta Komisijos rekomendacijoje 2003/361/EB [3]. Taikydama šį reglamentą, Komisija turėtų konsultuotis su visais susijusiais suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant organizacijas, kurios atstovauja MVĮ. Itin daug dėmesio turėtų būti skiriama labai mažoms įmonėms, su amatais susijusioms įmonėms, savarankiškai dirbantiems asmenims, laisvųjų profesijų atstovams ir socialinėms įmonėms. Dėmesys taip pat turėtų būti skiriamas potencialiems, naujiems ir jauniesiems verslininkams ir moterims verslininkėms, taip pat kitoms konkrečioms tikslinėms grupėms, pavyzdžiui, vyresnio amžiaus žmonėms, migrantams ir verslininkams, priklausantiems socialiai remtinoms ar pažeidžiamoms grupėms, pavyzdžiui, neįgaliesiems, ir įmonių perkėlimo, atskyrimo ar naujų įmonių steigimo bei galimybių sudarymo verslininkams iš naujo pradėti veiklą skatinimui;

[1] 2013 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 1311/2013, kuriuo nustatoma 2014–2020 m. daugiametė finansinė programa (Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 884).

[2] 2001 m. lapkričio 27 d. Tarybos sprendimas 2001/822/EB dėl užjūrio šalių bei teritorijų ir Europos bendrijos asociacijos („Užjūrio asociacijos sprendimas“) (OL L 314, 2001 11 30, p. 1).

[3] 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacija 2003/361/EB dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžties (OL L 124, 2003 5 20, p. 36).

(15) daugelis Sąjungos konkurencingumo problemų yra susijusios su MVĮ sunkumais gauti finansavimą, nes joms sunku įrodyti kreditingumą ir gauti rizikos kapitalo. Tie sunkumai turi neigiamos įtakos naujų įmonių lygiui bei kokybei ir įmonių augimui bei jų išsilaikymo lygiui, taip pat naujų verslininkų pasiruošimui perimti perspektyvias bendroves jų perdavimo arba paveldėjimo atveju. Pagal Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 1639/2006/EB [1] įdiegtos Sąjungos finansinės priemonės pasitvirtino turinčios pridėtinės vertės ir jų teikiamą naudą patyrė ne mažiau kaip 220 000 MVĮ. Siūlomų finansinių priemonių didesnė pridėtinė vertė Sąjungai, inter alia, yra susijusi su vidaus rizikos kapitalo rinkos stiprinimu ir visos Europos MVĮ finansų rinkos plėtojimu, taip pat klausimų, susijusių su rinkos problemomis, kurių negali išspręsti valstybės narės, sprendimu. Sąjungos veiksmai turėtų būti nuoseklūs ir suderinti ir jais turėtų būti papildomos MVĮ taikomos valstybių narių finansinės priemonės; jie turėtų turėti sverto poveikį ir užtikrinti, kad būtų išvengta rinkos iškraipymo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 [2]. Subjektai, kuriems patikėtas veiksmų įgyvendinimas, turėtų užtikrinti papildomumą ir vengti dvigubo finansavimo Sąjungos lėšomis;

(16) Komisija turėtų skirti dėmesio finansavimo, suteikto pasitelkus šio reglamento finansines priemones, matomumui, siekdama užtikrinti, kad būtų žinoma apie galimybę gauti Sąjungos paramą, ir kad suteikta parama būtų pripažįstama rinkoje. Be to, tuo tikslu finansų tarpininkams turėtų būti nustatyta prievolė aiškiai nurodyti galutiniams paramos gavėjams, kad tas finansavimas suteiktas pasitelkus finansines priemones pagal šį reglamentą. Komisija ir valstybės narės turėtų imtis tinkamų informacijos apie esamas finansines priemones sklaidos MVĮ ir tarpininkams priemonių, įskaitant pasitelkiant patogias vartotojui interneto sistemas. Tomis sistemomis, kurios galėtų apimti vieną bendrą portalą, neturėtų būti dubliuojamos veikiančios sistemos;

(17) Europos įmonių tinklo (toliau – tinklas) pridėtinė vertė Europos MVĮ susijusi su „vieno langelio“ sistema, skirta verslui remti padedant įmonėms didinti jų konkurencingumą ir ieškoti verslo galimybių vidaus rinkoje ir už jos ribų. Metodikos, darbo metodų ir Europos masto nuostatų integravimas į paramos verslui paslaugų sritį įmanomas tik Sąjungos lygiu. Visų pirma tinklas padėjo MVĮ rasti bendradarbiavimo ar technologijų perdavimo partnerių vidaus rinkoje ir trečiosiose šalyse, gauti patarimų dėl Sąjungos finansavimo šaltinių, dėl Sąjungos teisės bei intelektinės nuosavybės ir dėl Sąjungos programų, kuriomis skatinamos ekologinės inovacijos ir tvari gamyba. Be to, per jį buvo teikiami atsiliepimai apie Sąjungos teisę ir standartus. Jo unikalus vaidmuo yra itin svarbus sprendžiant su informacijos asimetriškumu susijusias problemas ir mažinant su tarpvalstybiniais sandoriais susijusias išlaidas;

(18) reikia nuolat dėti pastangas, kad toliau gerėtų tinklo paslaugų kokybė ir veiksmingumas, visų pirma MVĮ informuotumo didinimo ir su tuo susijusio naudojimosi siūlomomis paslaugomis srityje – reikia toliau integruoti internacionalizavimo ir inovacijų paslaugas, stiprinti tinklo ir regioninių bei vietos MVĮ suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimą, konsultuotis su priimančiosiomis organizacijomis ir aktyviau jas įtraukti, mažinti biurokratizmą, gerinti IT paramą ir didinti tinklo bei jo paslaugų matomumą tuose geografiniuose regionuose, kuriuos jis apima;

(19) ribota tarptautinė MVĮ veiklos aprėptis tiek Europoje, tiek už jos ribų mažina konkurencingumą. Remiantis kai kuriais apskaičiavimais, šiuo metu eksportuoja arba per trejus pastaruosius metus tam tikrą laiką eksportavo 25 proc. Sąjungos MVĮ, kai tuo tarpu tik 13 proc. Sąjungos MVĮ reguliariai eksportuoja už Sąjungos ribų ir tik 2 proc. investavo už savo šalies ribų. Be to, 2012 m. atlikta Eurobarometro apklausa rodo neišnaudotą MVĮ augimo ekologinėse rinkose Sąjungoje ir už jos ribų potencialą, turint mintyje tarptautinę veiklą ir dalyvavimą viešuosiuose pirkimuose. Atsižvelgdama į SVA, kuriuo Sąjunga ir valstybės narės raginamos remti MVĮ ir skatinti jas pasinaudoti už Sąjungos ribų augančiomis rinkomis, Sąjunga teikia finansinę paramą kelioms iniciatyvoms, pavyzdžiui, ES ir Japonijos bendradarbiavimo pramonės srityje centrui ir Kinijos MVĮ intelektinės nuosavybės teisių pagalbos tarnybai. Sąjungos pridėtinė vertė kuriama skatinant bendradarbiavimą ir teikiant paslaugas Europos lygmeniu, kuriomis papildomos, bet ne dubliuojamos valstybių narių pagrindinės prekybos skatinimo paslaugos ir kuriomis stiprinamos bendros viešųjų ir privačiųjų paslaugų teikėjų šioje srityje pastangos. Tokios paslaugos turėtų apimti informaciją apie intelektinės nuosavybės teises, standartus ir viešųjų pirkimų taisykles ir galimybes. Reikėtų visapusiškai atsižvelgti į 2011 m. gruodžio 6 d. Tarybos išvadų „Pramonės politikos įgyvendinimo stiprinimas visoje ES“ dėl Komisijos komunikato „Integruota globalizacijos eros pramonės politika. Didžiausias

[1] 2006 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1639/2006/EB dėl Konkurencingumo ir inovacijų bendrosios programos įsteigimo (2007–2013 m.) (OL L 310, 2006 11 9, p. 15).

[2] 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 (OL L 298, 2012 10 26, p. 1).

dėmesys – konkurencingumui ir tvarumui“ II dalį. Tuo atžvilgiu gerai apibrėžta Europos klasterių strategija turėtų papildyti nacionalines ir regionines pastangas skatinti klasterius siekti pažangumo ir tarptautinio bendradarbiavimo, atsižvelgiant į tai, kad MVĮ telkimasis į klasterius gali būti itin svarbi priemonė, didinanti jų gebėjimą diegti naujoves ir pradėti veiklą užsienio rinkose;

(20) siekdamos padidinti Sąjungos įmonių, visų pirma MVĮ, konkurencingumą, valstybės narės ir Komisija turi sukurti palankią verslo aplinką. Itin daug dėmesio turi būti skiriama MVĮ interesams ir sektoriams, kuriuose jos veikia aktyviausiai. Taip pat reikia Sąjungos lygmens iniciatyvų siekiant keistis informacija bei žiniomis Europos lygiu, o skaitmeninės paslaugos šioje srityje gali būti ypač ekonomiškai efektyvios. Tokiais veiksmais gali būti padedama plėtoti vienodas veiklos sąlygas MVĮ;

(21) vidaus rinkos spragos, susiskaidymas ir bereikalinga biurokratinė našta neleidžia piliečiams, vartotojams ir įmonėms, visų pirma MVĮ, pasinaudoti visais šios rinkos teikiamais privalumais. Todėl itin svarbu, kad valstybės narės, Europos Parlamentas, Taryba ir Komisija imtųsi suderintų veiksmų, kad pašalintų su įgyvendinimu, teisėkūra ir informavimu susijusius trūkumus. Laikydamiesi subsidiarumo ir proporcingumo principų, valstybės narės, Europos Parlamentas, Taryba ir Komisija taip pat turėtų bendradarbiauti ir vengti bereikalingos MVĮ tenkančios administracinės ir reglamentavimo naštos bei ją sumažinti. Veiksmais pagal COSME programą, kuri yra vienintelė specialiai MVĮ skirta Sąjungos programa, turėtų būti prisidedama prie tų tikslų įgyvendinimo, visų pirma padedant gerinti pagrindines sąlygas įmonėms. Dedant šias pastangas svarbus vaidmuo turėtų tekti pagal COSME programą finansuojamoms tinkamumo patikroms ir poveikio vertinimams;

(22) kitas konkurencingumui neigiamos įtakos turintis veiksnys yra gana menkas verslumas Sąjungoje. Tik 45 proc. Sąjungos piliečių (ir mažiau nei 40 proc. moterų) norėtų būti savarankiškai dirbančiais asmenimis, palyginti su 55 proc. gyventojų Jungtinėse Amerikos Valstijose ir 71 proc. Kinijoje (remiantis 2009 m. Eurobarometro apklausa verslumo klausimais). Remiantis SVA, dėmesys turėtų būti skiriamas visoms situacijoms, su kuriomis susiduria verslininkai, įskaitant steigimąsi, augimą, perkėlimą ir bankrotą (antra galimybė). Verslumo ugdymo skatinimas, taip pat tokios suderinamumo ir nuoseklumo didinimo priemonės, kaip lyginamieji standartai ir keitimasis gerąja praktika, sukuria didelę Sąjungos pridėtinę vertę;

(23) programa „Erasmus jauniesiems verslininkams“ buvo pradėta siekiant suteikti naujiems verslininkams ar asmenims, norintiems tapti verslininkais, galimybę įgyti verslo patirties ne savo valstybėje narėje ir tokiu būdu sudaryti jiems sąlygas sustiprinti savo verslumo gebėjimus. Siekdama tikslo pagerinti pagrindines verslumo ir verslo kultūros skatinimo sąlygas, Komisija turėtų galėti imtis priemonių, skirtų padėti naujiems verslininkams gerinti gebėjimą plėtoti verslumo praktinę patirtį, gebėjimus bei požiūrį ir didinti jų technologinius pajėgumus bei gerinti įmonės valdymą;

(24) įvairiems su pasaulinio masto sunkumais susiduriantiems sektoriams, kuriuose didelę dalį įmonių sudaro MVĮ, sunkumų sukelia ir galimybių suteikia pasaulinė konkurencija, demografiniai pokyčiai, riboti ištekliai ir naujos socialinės tendencijos. Pavyzdžiui, kad pasinaudotų neišnaudotomis didelės individualiems poreikiams pritaikytų, kūrybinių ir įtraukių produktų paklausos galimybėmis, prisitaikyti turi dizainu grindžiami sektoriai. Kadangi šių sunkumų patiria visos šių sektorių Sąjungos MVĮ, būtina imtis Sąjungos lygiu suderintų veiksmų, siekiant skatinti didesnį augimą pasitelkiant iniciatyvas, kuriomis spartinamas naujų produktų ir paslaugų atsiradimas;

(25) papildant veiksmus, kurių imamasi valstybėse narėse, COSME programa galima remti iniciatyvas tiek atskirus, tiek kelis sektorius apimančiose srityse, turinčiose didelio potencialo augti ir užtikrinti verslininkystę (ypač sektoriuose, kuriuose didelę dalį įmonių sudaro MVĮ), kuriomis spartinamas konkurencingų ir tvarių pramonės šakų, grindžiamų konkurencingiausiais verslo modeliais, patobulintais produktais ir procesais, organizacinėmis struktūromis arba pakeistomis vertės grandinėmis, atsiradimas. Kaip nurodyta 2010 m. birželio 30 d. Komisijos komunikate „Turistų lankomiausias žemynas – Europa. Nauja turizmo politika“, kurį 2010 m. spalio mėn. palankiai įvertino Taryba, turizmas yra svarbus Sąjungos ekonomikos sektorius. Šio sektoriaus įmonės tiesiogiai sukuria 5 proc. Sąjungos bendrojo vidaus produkto (toliau – BVP). Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) pripažįstama turizmo svarba ir nurodoma Sąjungos kompetencija šioje srityje. Europos turizmo iniciatyvos gali papildyti valstybių narių veiksmus skatinant palankios aplinkos kūrimą ir valstybių narių tarpusavio bendradarbiavimą, visų pirma keičiantis gerąja praktika. Veiksmai gali apimti turizmo žinių bazės gerinimą teikiant duomenis ir analizę bei tarpvalstybinių bendradarbiavimo projektų glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis ir tuo pačiu netaikant privalomų reikalavimų Sąjungos įmonėms plėtojimą;

(26) COSME programoje nurodomi veiksmai tikslams siekti, bendras tiems tikslams įgyvendinti skirtas finansinis paketas, minimalus finansinėms priemonėms skirtas finansinis paketas, įvairių rūšių įgyvendinimo priemonės ir stebėsenos, vertinimo bei Sąjungos finansinių interesų apsaugos skaidrios priemonės;

(27) COSME programa papildo kitas Sąjungos programas, pripažįstant, kad kiekviena priemonė turėtų būti taikoma pagal jai nustatytas konkrečias procedūras. Taigi tos pačios reikalavimus atitinkančios išlaidos neturėtų būti finansuojamos du kartus. Siekiant pridėtinės vertės ir didelio Sąjungos teikiamo finansavimo poveikio, reikėtų plėtoti glaudžią COSME programos, Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1291/2013 ([1]) (programa „Horizontas 2020“), Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 ([2]) (struktūriniai fondai) ir kitų Sąjungos programų sinergiją;

(28) visose COSME programoje numatytose atitinkamose iniciatyvose ir veiksmuose turėtų būti atsižvelgta į skaidrumo ir lyčių lygių galimybių principus. Be to, tose iniciatyvose ir veiksmuose turėtų būti numatyta pagarba visų piliečių žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms;

(29) dotacijos MVĮ turėtų būti teikiamos atlikus skaidrų procesą. Dotacijų skyrimas ir jų mokėjimas turėtų būti skaidrus, nebiurokratinis ir atitikti bendras taisykles;

(30) šiame reglamente visam COSME programos įgyvendinimo laikotarpiui nustatomas finansinis paketas, kuris bus svarbiausias orientacinis dydis Europos Parlamentui ir Tarybai vykdant metinę biudžetinę procedūrą, kaip apibrėžta Tarpinstitucinio Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos susitarimo dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo ([3]) 17 punkte;

(31) siekiant užtikrinti, kad finansavimas būtų naudojamas tik rinkos, politiniams ir instituciniams trūkumams šalinti, ir siekiant išvengti rinkos iškraipymų, pagal COSME programą teikiamas finansavimas turėtų atitikti Sąjungos valstybės pagalbos taisykles;

(32) Europos ekonominės erdvės susitarime ir asociacijos susitarimų protokoluose numatomas atitinkamų šalių dalyvavimas Sąjungos programose. Kitos trečiosios šalys programose turėtų turėti galimybę dalyvauti, kai tai numatyta pagal susitarimus ir procedūras;

(33) svarbu užtikrinti patikimą COSME programos finansų valdymą ir kiek galima veiksmingesnį ir vartotojui patogiausią jos įgyvendinimą, kartu užtikrinant teisinį tikrumą ir COSME programos prieinamumą visiems dalyviams;

(34) turėtų būti vykdoma COSME programos įgyvendinimo stebėsena ir vertinimas, kad būtų galima ją koreguoti. Turėtų būti rengiama metinė jos įgyvendinimo ataskaita, kurioje būtų pristatoma padaryta pažanga ir planuojami veiksmai;

(35) COSME programos įgyvendinimas turėtų būti stebimas kasmet, naudojant pagrindinius rodiklius, padedančius įvertinti rezultatus ir daromą poveikį. Šie rodikliai, įskaitant atitinkamas bazines vertes, turėtų būti minimalus COSME programos tikslų įgyvendinimo masto įvertinimo pagrindas;

(36) Komisijos parengtoje tarpinėje ataskaitoje dėl to, ar pasiektas visų pagal COSME programą remiamų veiksmų tikslas, taip pat turėtų būti įvertinta, kodėl dalyvauja nedidelis MVĮ skaičius, kai tai nustatoma daugelyje valstybių narių. Atitinkamais atvejais valstybės narės galėtų atsižvelgti į tarpinės ataskaitos rezultatus formuodamos savo atitinkamą politiką;

(37) Sąjungos finansiniai interesai viso išlaidų ciklo metu turėtų būti apsaugoti proporcingomis priemonėmis, įskaitant pažeidimų prevenciją, nustatymą ir tyrimą, prarastų, neteisingai išmokėtų ar netinkamai panaudotų lėšų susigrąžinimą ir prireikus administracines ir finansines sankcijas, remiantis Reglamentu (ES, Euratomas) Nr. 966/2012;

(38) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai priimti metines COSME programos įgyvendinimo darbo programas. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamasi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011 ([4]). Kai kurie į metinę darbo programą įtraukti veiksmai apima veiksmų koordinavimą nacionaliniu lygiu. Tokiu atveju turėtų būti taikoma to reglamento 5 straipsnio 4 dalis;

(39) pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus dėl rodiklių papildymų, tam tikros konkrečios su finansinėmis priemonėmis susijusios informacijos pakeitimo ir orientacinių sumų pakeitimų, kurie kiekvienu atveju būtų didesni už tas sumas daugiau kaip 5 proc. finansinio paketo vertės. Ypač svarbu, kad

([1]) 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1291/2013, kuriuo sukuriama Bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Horizontas 2020“ (2014–2020 m.) ir panaikinamas sprendimas Nr. 1982/2006/EB (Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 104).

([2]) 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui, kurių veiklos gairės pateiktos Bendroje strateginėje programoje, bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui ir Sanglaudos fondui taikytinos bendrosios nuostatos, ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 320).

([3]) OL C 373, 2012 12 20, p. 1.

([4]) 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais. Atlikdama su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą ir rengdama jų tekstus Komisija turėtų užtikrinti, kad atitinkami dokumentai būtų vienu metu, laiku ir tinkamai perduodami Europos Parlamentui ir Tarybai;

(40) dėl teisinio tikrumo ir aiškumo Sprendimas Nr. 1639/2006/EB turėtų būti panaikintas,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

Dalykas

1 straipsnis

Sukūrimas

Sukuriama 2014 m. sausio 1 d.–2020 m. gruodžio 31 d. laikotarpio Sąjungos veiksmų, kuriais siekiama didinti įmonių konkurencingumą, programa, kurioje ypatingas dėmesys skiriamas mažosioms ir vidutinėms įmonėms (toliau – MVĮ) (toliau – COSME programa).

2 straipsnis

Termino apibrėžtis

Šiame reglamente MVĮ reiškia labai mažas, mažąsias ir vidutines įmones, kaip apibrėžta Rekomendacijoje 2003/361/EB.

3 straipsnis

Bendrieji tikslai

1. COSME programa prisidedama prie toliau nurodytų bendrųjų tikslų, ypač daug dėmesio skiriant konkretiems Sąjungoje ir trečiosiose šalyse, dalyvaujančiose COSME programoje pagal 6 straipsnį, įsisteigusių MVĮ poreikiams:

a) didinti Sąjungos įmonių, visų pirma MVĮ, konkurencingumą ir tvarumą;

b) skatinti verslumo kultūrą ir MVĮ steigimą bei augimą.

2. 1 dalyje nurodytų tikslų įgyvendinimas vertinamas pagal šiuos rodiklius:

a) MVĮ veiklos rezultatai tvarumo požiūriu;

b) pokyčiai, susiję su naujoms ir veikiančioms MVĮ tenkančia bereikalinga administracine ir reguliavimo našta;

c) MVĮ, eksportuojančių Sąjungoje ar už Sąjungos ribų, dalies pokyčiai;

d) MVĮ augimo pokyčiai;

e) Sąjungos piliečių, norinčių būti savarankiškai dirbančiais asmenimis, dalies pokyčiai.

3. Išsamus COSME programos rodiklių ir tikslų sąrašas išdėstytas priede.

4. COSME programa remiamas strategijos „Europa 2020“ įgyvendinimas ir padedama siekti pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo tikslo. Visų pirma COSME programa padedama siekti pagrindinio tikslo, susijusio su užimtumu.

II SKYRIUS

Konkretūs tikslai ir veiklos sritys

4 straipsnis

Konkretūs tikslai

1. Konkretūs COSME programos tikslai:

a) didinti MVĮ galimybes gauti finansavimą nuosavo kapitalo ir skolos forma;

b) didinti galimybes patekti į rinkas, visų pirma Sąjungos viduje, bet taip pat pasaulio lygiu;

c) gerinti pagrindines Sąjungos įmonių, visų pirma MVĮ, įskaitant turizmo sektoriaus įmones, konkurencingumo ir tvarumo sąlygas;

d) propaguoti verslumą ir verslumo kultūrą.

2. Įgyvendinant COSME programą remiamas įmonių poreikis prisitaikyti prie mažataršės, klimato kaitos poveikiui atsparios, efektyviai išteklius ir energiją naudojančios ekonomikos.

3. COSME programos poveikis siekiant 1 dalyje nurodytų konkrečių tikslų vertinamas pagal rodiklius, nustatytus priede.

4. 13 straipsnyje nurodytose metinėse darbo programose išsamiai apibūdinami visi veiksmai, kuriuos reikia įgyvendinti pagal COSME programą.

5 straipsnis

Biudžetas

1. COSME programos įgyvendinimo finansinis paketas – 2 298,243 mln. EUR dabartinėmis kainomis, iš kurių ne mažiau kaip 60 proc. skiriama finansinėms priemonėms.

Metiniai asignavimai nustatomi Europos Parlamento ir Tarybos daugiametės finansinės programos ribose.

2. Pagal šį reglamentą nustatyto finansinio paketo lėšomis taip pat gali būti dengiamos išlaidos, susijusios su COSME programos valdymui ir jos tikslų įgyvendinimui reikalinga parengiamąja, stebėsenos, kontrolės, audito ir vertinimo veikla. Visų pirma juo ekonomiškai efektyviai dengiamos tyrimų, ekspertų susitikimų, informavimo ir ryšių veiklos, įskaitant institucinį informavimą apie Sąjungos politikos prioritetus, kiek

jie susiję su bendraisiais COSME programos tikslais, išlaidos bei išlaidos, susijusias su IT tinklais, kurie daugiausia skirti informacijos apdorojimui ir keitimuisi ja, kartu su visomis kitomis techninės ir administracinės pagalbos išlaidomis, kurias Komisija patiria valdydama COSME programą.

Tos išlaidos neviršija 5 proc. visos finansinio paketo vertės.

3. COSME programos finansiniame pakete orientacinė 21,5 proc. finansinio paketo vertės dydžio suma skiriama konkrečiam tikslui, nurodytam 4 straipsnio 1 dalies b punkte, 11 proc. – konkrečiam tikslui, nurodytam 4 straipsnio 1 dalies c punkte ir 2,5 proc. – konkrečiam tikslui, nurodytam 4 straipsnio 1 dalies d punkte. Komisija gali nukrypti nuo šių orientacinių sumų, tačiau kiekvienu atveju ne daugiau kaip 5 proc. finansinio paketo vertės. Jei paaiškėtų, kad tą ribą reikia viršyti, Komisijai pagal 23 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais būtų pakeistos tos orientacinės sumos.

4. Skirtos finansinės lėšos taip pat gali būti naudojamos techninės ir administracinės pagalbos, būtinos perėjimui nuo pagal Sprendimą Nr. 1639/2006/EB patvirtintų priemonių prie COSME programos užtikrinti, išlaidoms padengti. Jei reikia, asignavimai gali būti įtraukti į biudžetą po 2020 m. ir skirti panašioms išlaidoms padengti, kad būtų sudarytos galimybės administruoti veiksmus, nebaigtus ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d.

6 straipsnis

Trečiųjų šalių dalyvavimas

1. COSME programoje gali dalyvauti:

a) Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) šalys, kurios yra Europos ekonominės erdvės (EEE) narės, pagal EEE susitarime nustatytas sąlygas ir kitos Europos šalys, kai tai numatyta pagal susitarimus ir procedūras;

b) stojančiosios šalys, šalys kandidatės ir potencialios kandidatės pagal tų šalių dalyvavimo Sąjungos programose bendruosius principus ir bendrąsias sąlygas, nustatytus atitinkamuose bendruosiuose susitarimuose ir Asociacijos tarybos sprendimuose arba panašiuose susitarimuose;

c) Europos kaimynystės politikoje dalyvaujančios šalys, kai tai numatyta pagal susitarimus ir procedūras, pagal tų šalių dalyvavimo Sąjungos programose bendruosius principus ir bendrąsias sąlygas, nustatytus atitinkamuose bendruosiuose susitarimuose, asociacijos susitarimų protokoluose ir Asociacijos tarybos sprendimuose.

2. 1 dalyje nurodytoje šalyje įsisteigęs subjektas gali dalyvauti COSME programos dalyse, kuriose ta šalis dalyvauja pagal 1 dalyje apibūdintuose atitinkamuose susitarimuose nustatytas sąlygas.

7 straipsnis

Nedalyvaujančių šalių subjektų dalyvavimas

1. COSME programos dalyse, kuriose 6 straipsnyje nurodyta trečioji šalis nedalyvauja, gali dalyvauti toje šalyje įsisteigę subjektai. Kitose trečiosiose šalyse įsisteigę subjektai taip pat gali dalyvauti veiksmuose pagal COSME programą.

2. 1 dalyje nurodyti subjektai negali gauti Sąjungos finansinės paramos, išskyrus atvejus, kai tai svarbu COSME programai įgyvendinti, visų pirma Sąjungos įmonių konkurencingumo ir patekimo į rinką požiūriu. Ta išimtis netaikoma pelno siekiantiems subjektams.

8 straipsnis

Veiksmai, kuriais siekiama didinti MVĮ galimybes gauti finansavimą

1. Komisija remia veiksmus, kuriais siekiama didinti ir užtikrinti geresnes MVĮ galimybes gauti finansavimą jų steigimo, augimo ir perkėlimo etapais ir kurie papildo valstybių narių nacionalinio ir regioninio lygių MVĮ finansavimo priemones. Siekiant užtikrinti papildomumą tokie veiksmai glaudžiai derinami su veiksmais, vykdomais pagal sanglaudos politiką, programą „Horizontas 2020“ ir nacionaliniu ar regioniniu lygiu. Tokiais veiksmais siekiama skatinti tiek nuosavo kapitalo, tiek skolų finansavimo, kuris gali apimti pradinį finansavimą, finansavimą iš neformalių investuotojų ir kvazinuosavo kapitalo finansavimą, atsižvelgiant į rinkos paklausą ir atsisakant turto išpardavimo dalimis, panaudojimą ir pasiūlą.

2. Be 1 dalyje nurodytų veiksmų Sąjungos parama taip pat gali būti teikiama veiksmams, kuriais siekiama gerinti tarpvalstybinį ir daugiašalį finansavimą, atsižvelgiant į rinkos paklausą, taip padedant MVĮ internacionalizuoti savo veiklą laikantis Sąjungos teisės.

Komisija taip pat gali apsvarstyti galimybę kurti novatoriškas finansines priemones, pavyzdžiui, visuomenės finansavimo (angl. crowdfunding) priemonę, atsižvelgdama į rinkos paklausą.

3. 1 dalyje nurodyti veiksmai išsamiai išdėstyti 17 straipsnyje.

9 straipsnis

Veiksmai, kuriais siekiama didinti galimybes patekti į rinkas

1. Siekiant didinti Sąjungos įmonių konkurencingumą ir galimybes patekti į rinkas, Komisija gali remti veiksmus, kuriais siekiama didinti MVĮ galimybes patekti į vidaus rinką, pavyzdžiui, informacijos teikimą (be kita ko, teikiant skaitmenines paslaugas) ir informuotumo apie, be kita ko, Sąjungos programas, teisę ir standartus didinimą.

2. Konkrečiomis priemonėmis siekiama padėti MVĮ patekti į rinkas už Sąjungos ribų. Tokias priemones gali sudaryti informacijos apie esamas patekimo į rinkas kliūtis ir verslo galimybes, viešuosius pirkimus ir muitinės procedūras teikimas ir paramos paslaugų standartų ir intelektinės nuosavybės teisių prioritetinėse trečiosiose šalyse klausimais gerinimas. Tomis priemonėmis papildoma, tačiau nedubliuojama pagrindinė valstybių narių vykdoma prekybos skatinimo veikla.

3. Veiksmais pagal COSME programą gali būti siekiama skatinti tarptautinį bendradarbiavimą, įskaitant dialogus su trečiosiomis šalimis pramonės ir reglamentavimo klausimais. Konkrečiomis priemonėmis gali būti siekiama mažinti Sąjungos ir kitų šalių produktams taikomų reguliavimo sistemų skirtumus, siekiant prisidėti prie įmonių bei pramonės politikos plėtojimo ir prisidėti prie verslo aplinkos gerinimo.

10 straipsnis

Europos įmonių tinklas

1. Komisija remia Europos įmonių tinklą (toliau – tinklas) siekiant teikti integruotas paramos verslui paslaugas Sąjungos MVĮ, kurios siekia išnaudoti galimybes vidaus rinkoje ir trečiosiose šalyse. Per tinklą gali būti įgyvendinami šie veiksmai:

a) informavimo ir konsultavimo apie Sąjungos iniciatyvas ir teisę paslaugų teikimas; parama valdymo gebėjimams stiprinti siekiant didinti MVĮ konkurencingumą; parama siekiant gerinti MVĮ finansines žinias, įskaitant informavimo apie finansavimo galimybes, prieigą prie finansavimo ir atitinkamas konsultavimo bei kuravimo sistemas ir konsultavimo šiais klausimais paslaugas; priemonės MVĮ galimybėms gauti praktinių žinių energijos vartojimo efektyvumo, klimato ir aplinkos srityse didinti; ir Sąjungos finansavimo programų ir finansinių priemonių (įskaitant programą „Horizontas 2020“ bendradarbiaujant su nacionaliniais ryšių palaikymo centrais ir struktūriniais fondais) propagavimas;

b) palankesnių sąlygų tarpvalstybiniam verslo bendradarbiavimui, moksliniams tyrimams ir technologinei plėtrai, technologijų ir žinių perdavimui ir technologijų bei inovacijų partnerystėms sudarymas;

c) ryšių kanalo tarp MVĮ ir Komisijos suteikimas.

2. Tinklas taip pat gali būti naudojamas siekiant teikti paslaugas kitų Sąjungos programų, pavyzdžiui, programos „Horizontas 2020“, vardu, įskaitant ir tikslines konsultavimo paslaugas, kuriomis MVĮ skatinamos dalyvauti kitose Sąjungos programose. Komisija užtikrina, kad įvairūs tinklui skirti finansiniai ištekliai būtų efektyviai koordinuojami ir kad tinklo kitų Sąjungos programų vardu teikiamos paslaugos būtų finansuojamos tų programų lėšomis.

3. Tinklo įgyvendinimas glaudžiai koordinuojamas su valstybėmis narėmis, kad būtų išvengta veiklos dubliavimo laikantis subsidiarumo principo.

Komisija vertina tinklą efektyvumo, valdymo ir kokybiškų paslaugų teikimo visoje Sąjungoje teikimo požiūriu.

11 straipsnis

Veiksmai, kuriais siekiama gerinti pagrindines Sąjungos įmonių, visų pirma MVĮ, konkurencingumo ir tvarumo sąlygas

1. Komisija remia veiksmus, kuriais siekiama gerinti pagrindines Sąjungos įmonių, visų pirma MVĮ, konkurencingumo ir tvarumo sąlygas, kad būtų galima padidinti nacionalinės ir regioninės politikos priemonių, kuriomis skatinamas Sąjungos įmonių konkurencingumas, tvarumas ir augimas, veiksmingumą, suderinamumą, koordinavimą ir nuoseklumą.

2. Komisija gali remti konkrečius veiksmus, kuriais siekiama gerinti pagrindines įmonių, visų pirma MVĮ, sąlygas mažinant bereikalingą administracinę ir reguliavimo naštą bei jos išvengiant. Tokius veiksmus gali sudaryti reguliariai atliekamas atitinkamų Sąjungos teisės poveikio MVĮ vertinimas (atitinkamais atvejais sudarant rezultatų suvestinę), parama nepriklausomų ekspertų grupėms ir keitimasis informacija bei gerąja praktika, be kita ko, sistemingai atliekamo MVĮ testo Sąjungos ir valstybių narių lygmeniu srityje.

3. Komisija gali remti veiksmus, kuriais siekiama plėtoti naujas konkurencingumo ir verslo plėtros strategijas. Tokius veiksmus gali sudaryti:

a) priemonės, kuriomis būtų geriau rengiamos, įgyvendinamos ir vertinamos politikos priemonės, turinčios įtakos įmonių konkurencingumui ir tvarumui, be kita ko, keičiantis gerąja praktika pagrindinių sąlygų ir pasaulinio lygio klasterių bei verslo tinklų valdymo srityse; ir skatinant tarpvalstybinį klasterių ir verslo tinklų tarpusavio bendradarbiavimą, tvarių produktų, paslaugų, technologijų ir procesų plėtojimą, taip pat efektyvų išteklių bei energijos naudojimą ir įmonių socialinę atsakomybę;

b) priemonės, kuriomis nagrinėjami konkurencingumo politikos tarptautiniai aspektai, ir kuriose daugiausia dėmesio skiriama valstybių narių, COSME programoje dalyvaujančių kitų šalių ir Sąjungos pasaulinių prekybos partnerių politiniam bendradarbiavimui;

c) priemonės, kuriomis siekiama gerinti MVĮ politikos plėtojimą, sprendimus priimančių subjektų bendradarbiavimą, tarpusavio vertinimą ir valstybių narių tarpusavio keitimąsi gerąja praktika, atitinkamais atvejais atsižvelgiant į turimus įrodymus ir suinteresuotųjų subjektų nuomones, visų pirma siekiant sudaryti palankesnes sąlygas MVĮ pasinaudoti Sąjungos programomis ir priemonėmis pagal SVA veiksmų planą.

4. Komisija gali, pasitelkdama veiksmų koordinavimą, remti valstybių narių veiksmus, kuriais siekiama paspartinti konkurencingų rinkos potencialą turinčių pramonės sektorių atsiradimą. Tokia parama gali apimti veiksmus, kuriais skatinama keistis gerąja praktika ir kuriais nustatomi pramonės sektorių, visų pirma MVĮ, gebėjimų bei mokymo, visų pirma e. gebėjimų, poreikiai. Be to, ji gali apimti veiksmus, kuriais siekiama skatinti naujų verslo modelių diegimą ir MVĮ bendradarbiavimą naujose vertės grandinėse, taip pat atitinkamų naujų produktų ir paslaugų idėjų panaudojimą komerciniais tikslais.

5. Komisija gali papildyti valstybių narių veiksmus, kad padidintų Sąjungos MVĮ konkurencingumą ir tvarumą srityse, kurios pasižymi dideliu augimo potencialu, visų pirma tose, kuriose didelę dalį įmonių sudaro MVĮ, pavyzdžiui, turizmo sektoriuje. Tokia veikla gali apimti valstybių narių tarpusavio bendradarbiavimo skatinimą, visų pirma pasitelkiant keitimąsi gerąja praktika.

12 straipsnis

Veiksmai, kuriais siekiama skatinti verslumą

1. Komisija padeda skatinti verslumą ir verslumo kultūrą gerindama pagrindines sąlygas, turinčias įtakos verslumo plėtojimui, ir, be kita ko, mažindama kliūtis steigti įmones. Komisija remia tvarioms įmonėms, naujai įsteigtoms įmonėms, augimui, įmonių perkėlimui, antrai galimybei (veiklos pradėjimui iš naujo), taip pat veiklos atskyrimui ir naujų įmonių steigimui palankią verslo aplinką ir kultūrą.

2. Itin daug dėmesio skiriama potencialiems, naujiems, jauniesiems verslininkams bei moterims verslininkėms, taip pat kitoms konkrečioms tikslinėms grupėms.

3. Komisija gali imtis tokių veiksmų kaip judumo programos naujiems verslininkams, kad būtų pagerintas jų gebėjimas plėtoti verslumo praktinę patirtį, gebėjimus bei požiūrį ir didinti jų technologinius pajėgumus bei gerinti įmonės valdymą.

4. Komisija gali remti valstybių narių priemones, kuriomis sudaromos verslumo ugdymo, mokymo, gebėjimų ir požiūrio lavinimo galimybės ir padedama jomis pasinaudoti, visų pirma potencialiems ir naujiems verslininkams.

III SKYRIUS

COSME programos įgyvendinimas

13 straipsnis

Metinės darbo programos

1. Siekdama įgyvendinti COSME programą Komisija priima metines darbo programas pagal 21 straipsnio 2 dalyje nurodytą tikrinimo procedūrą. Kiekviena metine darbo programa įgyvendinami šiame reglamente nustatyti tikslai ir jose išsamiai pateikiama ši informacija:

a) finansuotinų veiksmų aprašymas, kiekvienu veiksmu siekiami tikslai, kurie atitinka 3 ir 4 straipsniuose išdėstytus bendruosius ir konkrečius tikslus, numatomi rezultatai, įgyvendinimo metodas, kiekvienam veiksmui skirta suma, bendra visiems veiksmams skirta suma ir preliminarus įgyvendinimo tvarkaraštis bei mokėjimų struktūra;

b) atitinkami kokybiniai ir kiekybiniai kiekvienam veiksmui skirti rodikliai veiksmingumo siekiant rezultatų ir įgyvendinant atitinkamo veiksmo tikslus analizės ir stebėsenos tikslu;

c) esminiai dotacijų ir susijusių priemonių vertinimo kriterijai, kurie nustatomi siekiant užtikrinti kuo geresnį COSME programa siektinų tikslų įgyvendinimą, ir didžiausia bendro finansavimo norma;

d) atskiras išsamus skyrius dėl finansinių priemonių, kuriame pagal šio reglamento 14 straipsnį atsižvelgiama į informavimo prievoles pagal Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 966/2012, įskaitant tai, kaip numatoma paskirstyti finansinį paketą augimui skatinti skirtai nuosavo kapitalo priemonei ir paskolų garantijų priemonei, nurodytoms atitinkamai šio reglamento 14a ir 14b straipsniuose, ir pateikiama tokia informacija kaip garantijų dydis ir santykis su programa „Horizontas 2020“.

2. Komisija įgyvendina COSME programą pagal Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 966/2012.

3. COSME programa įgyvendinama taip, kad būtų užtikrinta, kad remiamais veiksmais būtų atsižvelgta į būsimus pokyčius ir poreikius, visų pirma atlikus 15 straipsnio 3 dalyje nurodytą tarpinį vertinimą, ir kad jie būtų aktualūs besivystančioms rinkoms, ekonomikai ir atitiktų visuomenės pokyčius.

14 straipsnis

Paramos priemonės

1. Be priemonių pagal 13 straipsnyje nurodytas metines darbo programas, Komisija reguliariai įgyvendina paramos priemones, be kita ko:

a) gerina atskirų sektorių ir tarpsektorinių problemų konkurencingumo srityje analizę ir stebėseną;

b) nustato ir skleidžia gerąją praktiką bei politikos metodus ir toliau juos plėtoja;

c) atlieka galiojančios teisės tinkamumo patikras ir įmonių konkurencingumui itin svarbių naujų Sąjungos priemonių poveikio vertinimą, siekdama nustatyti galiojančios teisės sritis, kurios turi būti supaprastintos, ir užtikrinti, kad MVĮ tenkanti našta būtų kuo labiau sumažinta tose srityse, kuriose siūlomos naujos teisėkūros priemonės;

d) atlieka įmonėms, visų pirma MVĮ, įtakos turinčių teisės aktų, pramonės politikos ir su konkurencingumu susijusių priemonių vertinimą;

e) skatina integruotas ir patogias vartotojui interneto sistemas, kuriose pateikiama informacija apie MVĮ svarbias programas, taip pat užtikrindama, kad jos nedubliuotų esamų portalų.

2. Bendros tų paramos priemonių išlaidos neviršija 2,5 proc. COSME programos finansinio paketo.

15 straipsnis

Stebėsena ir vertinimas

1. Komisija vykdo COSME programos įgyvendinimo ir valdymo stebėseną.

2. Komisija rengia metinę stebėsenos ataskaitą, kurioje nagrinėjamas remiamų veiksmų veiksmingumas ir efektyvumas finansinio įgyvendinimo, rezultatų, išlaidų ir, jei įmanoma, poveikio požiūriu. Ataskaitoje pateikiama informacija apie naudos gavėjus, jei įmanoma, kiekvieno kvietimo teikti paraiškas atveju, informacija apie su klimato kaita susijusių išlaidų sumą ir paramos siekiant su klimato kaita susijusių tikslų poveikį, svarbūs duomenys apie didesnes arba mažesnes nei 150 000 EUR paskolas, išduotas pagal paskolų garantijų priemonę tokiu mastu, kad renkant tokią informaciją įmonėms, visų pirma MVĮ, nebūtų sukurta nepagrįsta administracinė našta. Stebėsenos ataskaitoje pateikiama metinė ataskaita dėl kiekvienos finansinės priemonės, kaip reikalaujama pagal Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 140 straipsnio 8 dalį.

3. Ne vėliau kaip 2018 m. Komisija parengia tarpinę vertinimo ataskaitą dėl visų pagal COSME programą remiamų veiksmų tikslų įgyvendinimo (rezultatų ir poveikio lygiu), išteklių naudojimo efektyvumo ir jo europinės pridėtinės vertės, kad būtų galima priimti sprendimą dėl priemonių atnaujinimo, keitimo ar taikymo sustabdymo. Tarpinėje vertinimo ataskaitoje taip pat nagrinėjamos paprastinimo galimybės, jų vidaus ir išorės suderinamumas, tolesnis visų tikslų aktualumas ir tai, kaip šiomis priemonėmis prisidedama prie Sąjungos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo prioritetų. Joje atsižvelgiama į ankstesnių priemonių ilgalaikio poveikio vertinimo rezultatus ir ja remiamasi priimant sprendimą dėl galimo tolesnių priemonių atnaujinimo, keitimo ar taikymo sustabdymo.

4. Komisija parengia galutinę vertinimo ataskaitą dėl priemonių ilgalaikio poveikio ir poveikio tvarumo.

5. Visi dotacijų gavėjai ir kitos susijusios šalys, gavusios Sąjungos lėšų pagal šį reglamentą, pateikia Komisijai visus atitinkamų priemonių stebėsenai ir vertinimui atlikti tinkamus ir reikiamus duomenis bei informaciją.

6. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia 2, 3 ir 4 dalyse nurodytas ataskaitas ir paskelbia jas viešai.

IV SKYRIUS

Finansinės nuostatos ir finansinės paramos formos

16 straipsnis

Finansinės paramos formos

Sąjungos finansinė parama pagal COSME programą gali būti netiesiogiai įgyvendinama Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 58 straipsnio 1 dalies c punkte išvardytiems subjektams perduodant biudžeto vykdymo užduotis.

17 straipsnis

Finansinės priemonės

1. Finansinės priemonės pagal COSME programą, nustatytos pagal Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 VIII antraštinę dalį, taikomos siekiant sudaryti palankesnes sąlygas MVĮ gauti finansavimą jų steigimo, augimo ir perkėlimo etapuose. Finansines priemones sudaro nuosavo kapitalo priemonė ir paskolų garantijų priemonė. Skiriant lėšas toms priemonėms atsižvelgiama į finansinių tarpininkų rodomą paklausą.

2. MVĮ skirtos finansinės priemonės atitinkamais atvejais gali būti taikomos kartu su toliau nurodytomis priemonėmis ir gali jas papildyti:

a) kitos valstybių narių ir jų valdymo institucijų nustatytos finansinės priemonės, kurios finansuojamos nacionalinėmis ar regioninėmis lėšomis arba vykdant su struktūriniais fondais susijusią veiklą pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 38 straipsnio 1 dalies a punktą;

b) kitos valstybių narių ir jų valdymo institucijų nustatytos finansinės priemonės, kurios finansuojamos pagal nacionalines arba regionines programas vykdant su struktūriniais fondais nesusijusią veiklą;

c) Sąjungos finansuojamos dotacijos, įskaitant pagal šį reglamentą.

3. Augimui skatinti skirta nuosavo kapitalo priemonė ir paskolų garantijų priemonė, nurodytos atitinkamai 18 ir 19 straipsniuose, gali papildyti MVĮ skirtas finansines priemones, kurias valstybės narės taiko įgyvendindamos Sąjungos sanglaudos politiką.

4. Augimui skatinti skirta nuosavo kapitalo priemone ir paskolų garantijų priemone galima atitinkamais atvejais sudaryti sąlygas sutelkti valstybių narių ir (arba) regionų, norinčių skirti dalį jiems skirtų struktūrinių fondų lėšų pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 38 straipsnio 1 dalies a punktą, finansinius išteklius.

5. Finansinės priemonės gali duoti priimtinas pajamas kitų partnerių ar investuotojų tikslams pasiekti. Augimui skatinti skirta nuosavo kapitalo priemonė gali veikti subordinaciniu pagrindu, bet ja turi būti siekiama išsaugoti iš Sąjungos biudžeto teikiamų lėšų vertę.

6. Augimui skatinti skirta nuosavo kapitalo priemonė ir paskolų garantijų priemonė įgyvendinamos pagal Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 VIII antraštinę dalį ir Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 1268/2012 ([1]).

7. Finansinės priemonės pagal COSME programą plėtojamos ir įgyvendinamos papildant finansines priemones, nustatytas MVĮ pagal programą „Horizontas 2020“, ir derinant jas tarpusavyje.

8. Pagal Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 60 straipsnio 1 dalį subjektai, kuriems pavesta įgyvendinti finansines priemones, valdydami Sąjungos lėšas užtikrina Sąjungos veiksmų matomumą. Šiuo tikslu subjektas, kuriam patikėta ši veikla, užtikrina, kad finansų tarpininkai aiškiai informuotų galutinius paramos gavėjus, kad tas finansavimas suteiktas pasitelkus finansinių priemonių pagal COSME programą paramą. Komisija užtikrina, kad ex post paskelbta informacija paramos gavėjams pagal Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 60 straipsnio 2 dalies e punktą būtų lengvai prieinama potencialiems galutiniams paramos gavėjams.

9. Grąžinamos sumos, susidariusios pagal Sprendimu Nr. 1639/2006/EB nustatytą MVĮ spartaus augimo ir inovacijų priemonės antrąją dalį ir gautos po 2013 m. gruodžio 31 d., pagal Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 21 straipsnio 4 dalį priskiriamos šio reglamento 18 straipsnyje nurodytai augimui skatinti skirtai nuosavo kapitalo priemonei.

10. Finansinės priemonės įgyvendinamos pagal atitinkamas Sąjungos valstybės pagalbos taisykles.

18 straipsnis

Augimui skatinti skirta nuosavo kapitalo priemonė

1. Augimui skatinti skirta nuosavo kapitalo priemonė įgyvendinama kaip viena bendros Sąjungos nuosavo kapitalo finansinės priemonės dalis, kuria nuo ankstyvojo etapo, įskaitant parengiamąjį etapą, iki augimo etapo remiamas Sąjungos įmonių augimas ir moksliniai tyrimai ir inovacijos. Bendra Sąjungos nuosavo kapitalo finansinė priemonė finansiškai remiama pagal programą „Horizontas 2020“ ir COSME programą.

2. Augimui skatinti skirtoje nuosavo kapitalo priemonėje didžiausias dėmesys skiriamas fondams, kurie teikia rizikos kapitalo ir mišrųjį finansavimą, visų pirma subordinuotąsias ir dalyvavimo paskolas įmonėms plėtros ir augimo etapuose, visų pirma toms, kurios veikia tarpvalstybiniu mastu, ir ja sudaroma galimybė investuoti į neseniai įsteigtus fondus, kartu taikant moksliniams tyrimams ir inovacijoms skatinti skirtą nuosavo kapitalo priemonę pagal programą „Horizontas 2020“, ir teikti bendro investavimo priemones neformaliems investuotojams. Finansavimo ankstyvajame etape atveju su augimui skatinti skirta nuosavo kapitalo priemone susijusios investicijos neviršija 20 proc. visų Sąjungos investicijų, išskyrus kelių etapų fondų ir fondų fondų atveju, kai finansavimas pagal augimui skatinti skirtą nuosavo kapitalo priemonę ir moksliniams tyrimams ir inovacijoms skatinti skirtą nuosavo kapitalo priemonę pagal programą „Horizontas 2020“ teikiamas proporcingai, remiantis fondų investavimo politika. Komisija gali nuspręsti pakeisti 20 proc. ribą, atsižvelgdama į kintančias rinkos sąlygas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 21 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

3. Augimui skatinti skirtai nuosavo kapitalo priemonei taikoma ta pati įgyvendinimo sistema kaip ir moksliniams tyrimams, technologinei plėtrai ir inovacijoms skatinti skirtai nuosavo kapitalo priemonei pagal programą „Horizontas 2020“.

4. Paramą pagal augimui skatinti skirtą nuosavo kapitalo priemonę sudaro vienos iš šių rūšių investicijos:

a) tiesioginės Europos investicijų fondo ar kitų subjektų, kuriems patikėtas augimui skatinti skirtos nuosavo kapitalo priemonės įgyvendinimas Komisijos vardu, investicijos; arba

b) Europos investicijų fondo ar kitų subjektų (įskaitant privačiojo ar viešojo sektorių valdytojus), kuriems Komisijos vardu patikėtas augimui skatinti skirtos nuosavo kapitalo priemonės įgyvendinimas, drauge su privačių ir (arba) viešųjų finansų įstaigų investuotojais nustatytos tarpvalstybiniu mastu investuojančių fondų fondų ar investicinių priemonių investicijos.

5. Augimui skatinti skirta nuosavo kapitalo priemone investuojama į tarpininkų rizikos kapitalo fondus, įskaitant fondų fondus, investuojančius į MVĮ paprastai jų plėtros ir augimo etapuose. Investicijos pagal augimui skatinti skirtą nuosavo kapitalo priemonę yra ilgalaikės, t. y. rizikos kapitalo fonduose paprastai užimančios 5–15 metų pozicijas. Bet kokiu atveju investavimas pagal augimui skatinti skirtą nuosavo kapitalo priemonę trunka ne ilgiau kaip 20 metų nuo susitarimo tarp Komisijos ir subjekto, kuriam patikėtas jų įgyvendinimas, pasirašymo.

19 straipsnis

Paskolų garantijų priemonė

1. Paskolų garantijų priemone užtikrinama:

a) garantijų sistemų priešinės garantijos ir kiti rizikos pasidalijimo susitarimai, atitinkamais atvejais įskaitant bendras garantijas;

b) tiesioginės garantijos ir kiti rizikos pasidalijimo susitarimai visiems kitiems finansų tarpininkams, kurie tenkina atitikties reikalavimams kriterijus, nurodytus 5 dalyje.

([1]) 2012 m. spalio 29 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 1268/2012 dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių taikymo taisyklių (OL L 362, 2012 12 31, p. 1).

2. Paskolų garantijų priemonė įgyvendinama kaip Sąjungos įmonių augimui ir moksliniams tyrimams, technologinei plėtrai ir inovacijoms skatinti skirtos bendros Sąjungos skolų finansinės priemonės dalis taikant tą pačią įgyvendinimo sistemą kaip skolos priemonės, skirtos moksliniams tyrimams ir inovacijoms skatinti pagal programą „Horizontas 2020“ MVĮ paklausa pagrįsta sistema (RSI II).

3. Paskolų garantijų priemonę sudaro:

a) skolų finansavimo garantijos (įskaitant subordinuotąsias ir dalyvavimo paskolas, išperkamąją nuomą arba banko garantijas); taip mažinami tam tikri finansavimą gauti siekiančių finansiškai pajėgių MVĮ sunkumai, atsirandantys dėl tariamos didelės jų rizikos arba pakankamo užstato neturėjimo;

b) MVĮ skolų finansinių portfelių pakeitimas vertybiniais popieriais; taip pagal atitinkamus rizikos pasidalijimo susitarimus su tikslinėmis įstaigomis sutelkiamas papildomas MVĮ skolų finansavimas. Tie pakeitimo sandoriai remiami su sąlyga, kad paramą teikiančios įstaigos didelę gaunamo likvidumo arba sutelkto kapitalo dalį per priimtiną laikotarpį panaudos naujoms MVĮ paskoloms. Šio naujo skolų finansavimo dydis apskaičiuojamas atsižvelgiant į garantuotos portfelio rizikos dydį. Dėl šio dydžio ir laikotarpio deramasi atskirai su kiekviena paramą teikiančia įstaiga.

4. Paskolų garantijų priemonę įgyvendina Europos investicijų fondas ar kiti subjektai, kuriems patikėtas paskolų garantijų priemonės įgyvendinimas Komisijos vardu. Atskirų garantijų pagal paskolų garantijų priemonę terminas gali būti iki 10 metų.

5. Atitiktis reikalavimams pagal paskolų garantijų priemonę kiekvienam tarpininkui nustatoma remiantis jų veikla ir tuo, ar veiksmingai jie padeda MVĮ gauti finansavimą perspektyviems projektams. Paskolų garantijų priemone gali naudotis tarpininkai, kurie remia verslą finansuodami, inter alia, materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimą, apyvartines lėšas, ir ja gali būti naudojamasi perkeliant įmonę. Su MVĮ skolų finansavimo portfelio pakeitimu vertybiniais popieriais susiję kriterijai apima atskirus ir daugelio pardavėjų bei daugelio šalių sandorius. Atitiktis reikalavimams grindžiama geroja rinkos praktika, ypač susijusia su kredito kokybe ir vertybiniais popieriais pakeisto portfelio rizikos diversifikavimu.

6. Paskolų garantijų priemonė taikoma paskoloms, išskyrus vertybinių popierių portfelio paskolas, iki 150 000 EUR, kurių mokėjimo terminas – ne mažiau kaip 12 mėnesių. Paskolų garantijų priemonė taip pat taikoma didesnėms nei 150 000 EUR paskoloms tais atvejais, kai MVĮ, kurios tenkina atitikties reikalavimams kriterijus pagal COSME programą, netenkina atitikties reikalavimams kriterijų pagal programos „Horizontas 2020“ skolos priemonės MVĮ liniją, ir kurių mokėjimo terminas – ne mažiau kaip 12 mėnesių.

Viršijus tą ribą finansų tarpininkų atsakomybė yra įrodyti, ar MVĮ atitinka reikalavimus pagal programos „Horizontas 2020“ skolos priemonės MVĮ liniją.

7. Paskolų garantijų priemonė parengiama taip, kad remiamų MVĮ ataskaitas būtų galima teikti pagal suteiktų paskolų skaičių ir dydį.

20 straipsnis

Sąjungos finansinių interesų apsauga

1. Komisija atitinkamomis priemonėmis užtikrina, kad įgyvendinant pagal šį reglamentą finansuojamus veiksmus būtų apsaugoti Sąjungos finansiniai interesai ir tuo tikslu taikomos sukčiavimo, korupcijos ir kitos neteisėtos veikos prevencijos priemonės, atliekamos veiksmingos patikros, nustačius pažeidimų susigrąžinamos neteisėtai išmokėtos sumos ir, jei reikia, taikomos veiksmingos, proporcingos ir atgrasomosios administracinės bei finansinės sankcijos.

2. Komisija arba jos atstovai ir Audito Rūmai turi įgaliojimus remdamiesi dokumentais ir patikrinimais vietoje atlikti visų dotacijų gavėjų, rangovų, subrangovų ir kitų trečiųjų šalių, kurie yra gavę Sąjungos lėšų pagal šį reglamentą, auditą.

3. Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (toliau – OLAF) gali atlikti tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimą vietoje, laikydamasi nuostatų ir procedūrų, nustatytų Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 [1] ir Tarybos reglamente (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 [2], siekdama nustatyti, ar būta sukčiavimo, korupcijos ar kitos neteisėtos veiklos atvejų, turinčių neigiamos įtakos Sąjungos finansiniams interesams, susijusiems su dotacijos susitarimu arba sprendimu ar sutartimi, finansuojamais pagal šį reglamentą.

4. Nedarant poveikio 1, 2 ir 3 dalims, į bendradarbiavimo susitarimus su trečiosiomis šalimis ir tarptautinėmis organizacijomis, sutartis, dotacijų susitarimus bei dotacijų sprendimus, sudaromus ir priimamus įgyvendinant šį reglamentą, įtraukiamos nuostatos, kuriomis Komisijai, Audito Rūmams ir OLAF aiškiai suteikiama teisė atlikti tokį auditą ir tyrimus atsižvelgiant į jų atitinkamą kompetenciją.

[1] 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1).

[2] 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996 11 15, p. 2).

V SKYRIUS

Komitetas ir baigiamosios nuostatos

21 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis. Jei komitetas nuomonės nepateikia, Komisija įgyvendinimo akto projekto nepriima, ir taikoma Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa.

22 straipsnis

Deleguotieji aktai

1. Komisijai pagal 18 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl priede nustatytų rodiklių papildymų, jeigu tie rodikliai galėtų padėti vertinti pažangą, padarytą įgyvendinant COSME programos bendruosius ir konkrečius tikslus.

2. Komisijai pagal 23 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl tam tikros konkrečios su finansinėmis priemonėmis susijusios informacijos pakeitimų. Ta informacija yra susijusi su augimui skatinti skirtos nuosavo kapitalo priemonės investicijų dalimi palyginti su visomis Sąjungos investicijomis į rizikos kapitalo fondus ankstyvajame etape ir vertybiniais popieriais pakeisto portfelio sudėtimi.

3. Komisijai pagal 23 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl 5 straipsnio 3 dalyje nurodytų orientacinių sumų pakeitimų, kurie kiekvienu atveju būtų didesni už tas sumas daugiau kaip 5 proc. finansinio paketo vertės, jei paaiškėtų, kad tą ribą reikia viršyti.

23 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis.

2. 22 straipsnyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami septynerių metų laikotarpiui nuo 2013 m. gruodžio 23 d..

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 22 straipsnyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

5. Pagal 22 straipsnį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

24 straipsnis

Panaikinimas ir pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Sprendimas Nr. 1639/2006/EB panaikinamas nuo 2014 m. sausio 1 d.

2. Tačiau pagal Sprendimą Nr. 1639/2006/EB inicijuoti veiksmai ir su tais veiksmais susiję finansiniai įsipareigojimai toliau reglamentuojami tuo sprendimu tol, kol jie bus įgyvendinti.

3. 5 straipsnyje nurodytos skirtos finansinės lėšos taip pat gali būti naudojamos techninės ir administracinės pagalbos, būtinos perėjimui nuo pagal Sprendimą Nr. 1639/2006/EB patvirtintų priemonių prie COSME programos užtikrinti, išlaidoms padengti.

25 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja trečią dieną po jo paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre 2013 m. gruodžio 11 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
M. SCHULZ

Tarybos vardu
Pirmininkas
V. LEŠKEVIČIUS

PRIEDAS

BENDRŲJŲ IR KONKREČIŲ TIKSLŲ RODIKLIAI IR TIKSLAI

Bendrasis tikslas	1. Didinti Sąjungos įmonių, visų pirma MVĮ, konkurencingumą ir tvarumą	
A. Poveikio rodiklis ([1])	Dabartinė padėtis	Ilgalaikis tikslas ir orientyras (2020 m.)
A.1. MVĮ veiklos rezultatai tvarumo požiūriu	Bus reguliariai vertinama, pavyzdžiui, pasitelkus Eurobarometro apklausas	Didesnė Sąjungos MVĮ, gaminančių ekologiškus, t. y. aplinką tausojančius, produktus ([2]), dalis palyginti su baziniu lygiu (pradinis vertinimas)
A.2. Pokyčiai, susiję su naujoms ir veikiančioms MVĮ tenkančia bereikalinga administracine ir reguliavimo našta ([3])	Naujos MVĮ įsteigimo dienų skaičius 2012 m.: 5,4 darbo dienos	Aiškiai mažesnis naujos MVĮ įsteigimo dienų skaičius
	Įsteigimo išlaidos 2012 m.: 372 EUR	Aiškiai mažesnės vidutinės įsteigimo išlaidos Sąjungoje palyginti su baziniu lygiu
	Valstybių narių, kuriose laikotarpis, reikalingas norint gauti licencijas ir leidimus (įskaitant aplinkosaugos leidimus) pradėti ir vykdyti konkrečią įmonės veiklą, yra vienas mėnuo, skaičius: 2	Aiškiai didesnis valstybių narių, kuriose laikotarpis, reikalingas norint gauti licencijas ir leidimus (įskaitant aplinkosaugos leidimus) pradėti ir vykdyti konkrečią įmonės veiklą, yra vienas mėnuo, skaičius
	Valstybių narių, 2009 m. taikančių vieno langelio principą naujai steigiamoms įmonėms, kad verslininkai galėtų atlikti visas reikiamas procedūras (pvz., registracija, mokesčiai, PVM ir socialinė apsauga) per vieną administracinę fizinę (biuras) arba virtualią (internetas) įstaigą (arba per abi), skaičius: 18	Aiškiai didesnis valstybių narių, taikančių vieno langelio principą naujai steigiamoms įmonėms, skaičius
A.3. MVĮ, eksportuojančių Sąjungoje ar už Sąjungos ribų, dalies pokyčiai	25 proc. MVĮ eksportuoja ir 13 proc. MVĮ eksportuoja už Sąjungos ribų (2009 m.) ([4])	Didesnė eksportuojančių MVĮ dalis ir didesnė MVĮ, eksportuojančių už Sąjungos ribų, dalis palyginti su baziniu lygiu

Bendrasis tikslas	2. Skatinti verslumo kultūrą ir MVĮ steigimą bei augimą	
Poveikio rodiklis	Dabartinė padėtis	Ilgalaikis tikslas ir orientyras (2020 m.)
B.1. MVĮ augimo pokyčiai	2010 m. MVĮ sukūrė daugiau kaip 58 proc. visos Sąjungos bendrosios pridėtinės vertės	Didesnė MVĮ produkcijos (turinčios pridėtinės vertės) apimtis ir didesnis darbuotojų skaičius palyginti su baziniu lygiu
	Bendras MVĮ darbuotojų skaičius 2010 m.: 87,5 mln. (67 proc. Sąjungos privataus sektoriaus darbo jėgos)	
B.2. Sąjungos piliečių, kurie norėtų dirbti savarankiškai, dalies pokyčiai	Šis skaičius nustatomas atliekant Eurobarometro apklausą kas dvejus ar trejus metus. Naujausiais turimais duomenimis šis skaičius yra 37 proc. 2012 m. (45 proc. 2007 m. ir 2009 m.).	Didesnė Sąjungos piliečių, kurie norėtų dirbti savarankiškai, dalis palyginti su baziniu lygiu

Konkretus tikslas	Didinti MVĮ galimybes gauti finansavimą nuosavo kapitalo ir skolos forma	
C. Finansinės augimo skatinimo priemonės	Naujausias žinomas rezultatas (bazinis lygis)	Ilgalaikis tikslas (2020 m.)
C.1. Įmonių, gaunančių skolos finansavimą, skaičius	2012 m. gruodžio 31 d. duomenimis, 219 000 MVĮ paskoloms paskirta 13,4 mlrd. EUR (MVĮ garantijų priemonė)	Skirto finansavimo vertė nuo 14,3 mlrd. EUR iki 21,5 mlrd. EUR; finansavimą gaunančių įmonių, kurios naudojasi COSME programos garantijomis, skaičius nuo 220 000 iki 330 000
C.2. Rizikos kapitalo investicijų iš COSME programos skaičius ir bendra investicijų suma	2012 m. gruodžio 31 d. duomenimis, 289 MVĮ paskirta 2,3 mlrd. EUR rizikos kapitalui finansuoti (MVĮ spartaus augimo ir inovacijų priemonė)	Rizikos kapitalo investicijų bendra vertė nuo 2,6 mlrd. EUR iki 3,9 mlrd. EUR; įmonių, kurios gauna rizikos kapitalo investicijas iš COSME programos, skaičius nuo 360 iki 540
C.3. Finansinis svertas	MVĮ garantijų priemonės finansinio sverto koeficientas: 1:32 MVĮ spartaus augimo ir inovacijų priemonės finansinio sverto koeficientas: 1:6,7	Skolos priemonė: 1:20–1:30 Nuosavo kapitalo priemonė: 1:4–1:6 [5]
C.4. Augimui skatinti skirtos nuosavo kapitalo priemonės ir paskolų garantijų priemonės papildomumas	MVĮ garantijų priemonės papildomumas: 64 proc. galutinių paramos gavėjų nurodė, kad parama buvo itin svarbi ieškant jiems reikiamo finansavimo MVĮ spartaus augimo ir inovacijų priemonės papildomumas: 62 proc. galutinių paramos pagal MVĮ spartaus augimo ir inovacijų priemonę gavėjų nurodė, kad parama buvo itin svarbi ieškant jiems reikiamo finansavimo	Didesnė galutinių paramos gavėjų, kurie mano, kad gavo finansavimą pagal augimui skatinti skirtą nuosavo kapitalo priemonę ir paskolų garantijų priemonę, kurio jie nebūtų galėję gauti kitais būdais, dalis palyginti su baziniu lygiu

Konkretus tikslas	Didinti galimybes patekti į rinkas, visų pirma Sąjungos viduje, bet taip pat pasaulio lygiu	
D. Tarptautinis bendradarbiavimas pramonės srityje	Naujausias žinomas rezultatas (bazinis lygis)	Ilgalaikis tikslas (2020 m.)
D.1. Geresnio Sąjungos ir trečiųjų šalių taisyklių dėl pramonės produktų suderinimo atvejų skaičius	Vertinama, kad vykdant bendradarbiavimą reglamentavimo klausimais su pagrindiniais prekybos partneriais (JAV, Japonija, Kinija, Brazilija, Rusija, Kanada ir Indija) techninės taisyklės iš esmės suderintos vidutiniškai 2 atitinkamose srityse	Iš esmės suderintos techninės taisyklės su pagrindiniais prekybos partneriais (JAV, Japonija, Kinija, Brazilija, Rusija, Kanada ir Indija) 4 atitinkamose srityse
E. Europos įmonių tinklas	Naujausias žinomas rezultatas (bazinis lygis)	Ilgalaikis tikslas (2020 m.)
E.1. Pasirašytų partnerystės susitarimų skaičius	Pasirašyti partnerystės susitarimai: 2 475 (2012 m.)	Pasirašyti partnerystės susitarimai: 2 500 per metus
E.2. Tinklo pripažinimas tarp MVĮ	Tinklo pripažinimas tarp MVĮ bus įvertintas 2015 m.	Didesnis tinklo pripažinimas tarp MVĮ palyginti su baziniu lygiu
E.3. Klientų pasitenkinimo rodiklis (MVĮ, išreiškiančių pasitenkinimą ir nurodančių tam tikros tinklo suteiktos paslaugos pridėtinę vertę, procentinė dalis)	Klientų pasitenkinimo rodiklis (MVĮ, išreiškiančių pasitenkinimą ir nurodančių tam tikros paslaugos pridėtinę vertę, procentinė dalis): 78 proc.	Klientų pasitenkinimo rodiklis (MVĮ, išreiškiančių pasitenkinimą ir nurodančių tam tikros paslaugos pridėtinę vertę, procentinė dalis): > 82 proc.
E.4. MVĮ, kurioms teikiamos paramos paslaugos, skaičius	MVĮ, kurioms teikiamos paramos paslaugos, skaičius: 435 000 (2011 m.)	MVĮ, kurioms teikiamos paramos paslaugos, skaičius: 500 000 per metus
E.5. MVĮ, kurios naudojasi tinklo teikiamomis skaitmeninėmis paslaugomis (įskaitant elektronines informacijos paslaugas), skaičius	Skaitmeninėmis paslaugomis naudojasi 2 mln. MVĮ per metus	Skaitmeninėmis paslaugomis naudojasi 2,3 mln. MVĮ per metus

Konkretus tikslas	Gerinti pagrindines Sąjungos įmonių, visų pirma MVĮ, įskaitant turizmo sektoriaus įmones, konkurencingumo ir tvarumo sąlygas	
F. Konkurencingumui didinti skirta veikla	Naujausias žinomas rezultatas (bazinis lygis)	Ilgalaikis tikslas (2020 m.)
F.1. Priimtų paprastinimo priemonių skaičius	5 paprastinimo priemonės per metus (2010 m.)	Ne mažiau kaip 7 paprastinimo priemonės per metus
F.2. Tinkamai pritaikyta reguliavimo sistema	Tinkamumo patikros pradėtos 2010 m. Vienintelė aktuali tinkamumo patikra iki šiol yra vykstantis bandomasis projektas, susijęs su transporto priemonių tipo patvirtinimu	COSME programos vykdymo metu turi būti pradėta iki 5 tinkamumo patikrų
F.3. Konkurencingumo patikrinimo tyrimus atliekančių valstybių narių skaičius	Konkurencingumo patikrinimo tyrimus atliekančių valstybių narių skaičius: 0	Aiškiai didesnis konkurencingumo patikrinimo tyrimus atliekančių valstybių narių skaičius
F.4. Veiksmai, kurių MVĮ ėmėsi efektyvaus išteklių naudojimo srityje (gali apimti energetiką, medžiagas ar vandenį, perdirbimą ir kt.)	Bus reguliariai vertinama, pavyzdžiui, pasitelkus Eurobarometro apklausas	Didesnė Sąjungos MVĮ, kurios ėmėsi bent vieno veiksmo, kad efektyviau naudotų išteklius (gali apimti energetiką, medžiagas ar vandenį, perdirbimą ir kt.), dalis palyginti su baziniu lygiu (pradinis vertinimas) Kas dvejus metus didesnė Sąjungos MVĮ, kurios planuoja įgyvendinti papildomus veiksmus efektyvaus išteklių naudojimo srityje (gali apimti energetiką, medžiagas ar vandenį, perdirbimą ir kt.), dalis palyginti su baziniu lygiu (pradinis vertinimas)
G. MVĮ politikos plėtojimas	Naujausias žinomas rezultatas (bazinis lygis)	Ilgalaikis tikslas (2020 m.)
G.1. MVĮ testą taikančių valstybių narių skaičius	MVĮ testą atliekančių valstybių narių skaičius: 15	Aiškiai didesnis MVĮ testą atliekančių valstybių narių skaičius

Konkretus tikslas	Gerinti pagrindines Sąjungos įmonių, visų pirma MVĮ, įskaitant turizmo sektoriaus įmones, konkurencingumo ir tvarumo sąlygas	
H. Turizmas	Naujausias žinomas rezultatas (bazinis lygis)	Ilgalaikis tikslas (2020 m.)
H.1. Dalyvavimas tarptautiniuose bendradarbiavimo projektuose	Po tris šalis viename projekte 2011 m.	Didesnis COSME programos finansuojamuose tarptautinio bendradarbiavimo projektuose dalyvaujančių valstybių narių skaičius palyginti su baziniu lygiu
H.2. Vietovių, kuriose taikomi pagal projektą „Patraukliausios Europos turizmo vietovės“ skatinami tvaraus turizmo plėtros modeliai	Iš viso skirti 98 patraukliausios Europos turizmo vietovės apdovanojimai (vidutiniškai po 20 apdovanojimų per metus: 2007 m. – 10, 2008 m. – 20, 2009 m. – 22, 2010 m. – 25, 2011 m. – 21)	Daugiau kaip 200 vietovių, kuriose taikomi pagal projektą „Patraukliausios Europos turizmo vietovės“ skatinami tvaraus turizmo plėtros modeliai (apie 20 kasmet)
I. Naujos verslo koncepcijos	Naujausias žinomas rezultatas (bazinis lygis)	Ilgalaikis tikslas (2020 m.)
I.1. Naujų produktų / paslaugų skaičius rinkoje	Bus reguliariai vertinama (iki šiol ši veikla buvo susijusi tik su riboto masto analitiniu darbu)	Didesnis bendras naujų produktų / paslaugų skaičius palyginti su baziniu lygiu (pradinis vertinimas)

Konkretus tikslas	Propaguoti verslumą ir verslumo kultūrą	
J. Verslumo rėmimas	Naujausias žinomas rezultatas (bazinis lygis)	Ilgalaikis tikslas (2020 m.)
J.1. Valstybių narių, įgyvendinančių sprendimus verslumo klausimais, grindžiamus pasitelkus programą nustatyta gerąja praktika, skaičius	Valstybių narių, įgyvendinančių sprendimus verslumo klausimais, skaičius: 22 (2010 m.)	Aiškiai didesnis valstybių narių, įgyvendinančių sprendimus verslumo klausimais, skaičius
J.2. Valstybių narių, įgyvendinančių sprendimus verslumo klausimais, skirtus potencialiems, jauniesiems, naujiems verslininkams ir moterims verslininkėms, taip pat kitoms konkrečioms tikslinėms grupėms, skaičius	Šiuo metu Moterų verslininkių kuravimo Europos tinkle dalyvauja 12 valstybių narių. Šiuo metu 6 valstybės narės ir 2 regionai turi konkrečią verslumo ugdymo strategiją, 10 valstybių narių yra integravusios su verslumo ugdymu susijusius nacionalinius tikslus į platesnę mokymosi visą gyvenimą strategiją, o 8 valstybėse narėse verslumo strategijos yra šiuo metu svarstomos	Aiškiai didesnis valstybių narių, įgyvendinančių sprendimus verslumo klausimais, skirtus potencialiems, jauniesiems, naujiems verslininkams ir moterims verslininkėms, taip pat kitoms konkrečioms tikslinėms grupėms, skaičius palyginti su baziniu lygiu

(1) Šie rodikliai rodo įmonių ir pramonės politikos raidą. Už tikslų įgyvendinimą nėra atsakinga vien Komisija. Šios srities rezultatams įtakos taip pat turi įvairūs kiti nuo Komisijos kontrolės nepriklausantys veiksniai.

(2) Ekologiški produktai ir paslaugos yra tokie produktai ir paslaugos, kuriuos gaminant ir teikiant vyrauja siekis mažinti riziką aplinkai ir užterštumą bei sunaudojamus išteklius. Taip pat įtraukti produktai, turintys aplinkosauginių savybių (ekologiškai suprojektuoti, ekologiškai paženklinti, ekologiškai pagaminti ir kuriuos sudaro didelė perdirbtų medžiagų dalis). Šaltinis – Flash Eurobarometer 342, „MVĮ, efektyvus išteklių naudojimas ir ekologiškos rinkos“.

(3) 2011 m. gegužės 31 d. Tarybos išvadose valstybės narės paragintos atitinkamais atvejais iki 2012 m. sutrumpinti naujų įmonių steigimo laiką iki 3 darbo dienų, o išlaidas sumažinti iki 100 EUR, taip pat iki 2013 m. pabaigos sutrumpinti laiką, per kurį būtų išduoti konkrečiai įmonės veiklai pradėti ir vykdyti reikalingi licencijos ir leidimai, iki trijų mėnesių.

(4) „Europos MVĮ internacionalizavimas“, EIM, 2010 m., http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/market-access/files/internationalisation_of_european_smes_final_en.pdf

(5) 1 EUR iš Sąjungos biudžeto COSME programos vykdymo metu taps 20–30 EUR finansavimo ir 4–6 EUR nuosavo kapitalo investicijų.